

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עיון והעמקה" בדברי הגמרא

דף י"ד.

השאלות

1. שנה עליו הכתוב לעכב, וקשה למה בעי שנה לעכב, תיפוק ליה מדכתיב "חוקה" בעבודת יום הכיפורים, וחוקה מעכבת (יומא ס:)?
 2. אלא במלך, וקשה לא מנאה בפרק שני בסנהדרין יחד עם שאר משפטי המלוכה?
- שנה עליו הכתוב לעכב, בטעם הדבר שרק בקדשים אמרינן כן, עי' תוס' מנחות לח. וזבחים ד:

אחד לו ואחד לביתו, ולכאורה ביתו כולל רק אשתו ולא יוצאי חלציו, דאל"כ אצל אהרן הכהן לא היה וידי שני? (גבורת ארי יומא ב.), ועי' ריטב"א ומהרש"א כאן, וצ"ע.

הרי זה בעולה ויורד, בראשונים נתנו טעם למה בזה הקלה עליו התורה שאין צריך להביא חטאת קבועה, לרמב"ן ויקרא ה' ז' זהו משום שהוא עוסק במצוה, לדעת זקנים שם הוא משום שאין נהנה מן החטא, ובחינוך קכל' כתב שהוא משום שמטומאה קשה להזהר.

ע"ב

1. ואינו חייב על העלם מקדש, וקשה למה לא נקט נמי ואינו חייב על העלם קודש?
2. לחייב על העלם טומאה ועל העלם מקדש, וקשה דבכה"ג הרי הוא מתעסק?
3. וארבעה קמייטא דלינייהו בכל התורה, וקשה דלדעת ר"י שבת סח: דתינוק שנשבה לבין הגויים פטור, נמצא דבכל מקום צריך ידיעת בית רבו, ולדעת רבי הכא נמי סגי בידיעת בית רבו ונמצא שווה לכל התורה?
4. לא צריכא אליבא דרבי וכו' ואמר ידיעת רבו שמה ידיעה, וא"כ לדעת החולקים פשוט שאין שמה ידיעה, וקשה למה הרמב"ם שגגות יא' ב' הביא ספק זו להלכה, הרי אין הלכה כרבי?

בעי רב פפא וכו', עי' פרש"י, ובעל המאור ראב"ד ורמב"ן במלחמות, ועי' בראשונים שהביאו שיטת הר"ח כאן.

תיקן, ועי' רמב"ם שגגות יא' ב' דמי שאינו מחוסר כיפורים אינו מביא קרבן מספק, ועי"ש אור שמח שביאר טעם הדבר, וע"ע חזון יחזקאל כריתות ב' ז'.

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכדו'

1. כן הקשה הריטב"א ות"י דהחוקה נאמרה על עיקר העבודות ולא על הלקיחה, ובבית הלוי כתב דהנה זה ברור שבשעת ההקרבה זה אינו שלו שהרי הוא חטאת, אלא דבעי שלפני שמקדיש יקחנו, וזה הרי לא נעשה בבגדי לבן וממילא על זה לא נאמר חוקה.
2. כן הקשה הריטב"א בע"ב, ותירץ דאינו על פי המלך רק צריך את נוכחותו.

ע"ב

1. כן הקשה ברעק"א לקמן י"ט. על התוד"ה הרי, ות"י על פי התוס' שם דיהיה חייב חטאת קבועה משום שנהנה, וע"ע אור שמח סנהדרין יח' ב' דרק בהעלם מקדש שייך שיהיה בלי מעשה ולא יתחייב בחטאת כגון שנטמא המקדש ושהה שם כדי השתחוויה.
2. כן הקשה רעק"א שם, ות"י דאין פטור מתעסק רק בחטאת קבועה ולא בעולה ויורד, אמנם יש מחלקים דכל דין מתעסק הוא באופן שלא ידע בגוף האיסור כמו אשתו ונמצאת אחותו וכו', אבל הכא המקדש אינו גוף האיסור, דאין האיסור לטמאות המקדש, אלא על גופו של טמא שלא יהיה במקום קדוש והכא מטומאת גופו יודע.
3. כתב הריטב"א דצ"ל דהכא ידיעת בית רבו בעי עם כל הפרטים, לעומת שבת וכל התורה דסגי בידיעת עיקר הדבר מבית רבו.
4. כן הקשה המהר"י קורקוס שם, ועי' תירוציו, ועי' חזו"א חו"מ ליקוטים סימן כד'.

לע"נ הרב חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח
להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל
שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"נ מידי יום.

חדש! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום.

מספר הקו - 0795255901

השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות אחה"צ, בקרב יהיה ניתן להשאיר תשובות.